

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR
ET DES AFFAIRES ADMINISTRATIVES
COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE
EN ADMINISTRATIEVE AANGELEGENHEDEN

SÉANCE DU MARDI 18 MARS 1997
VERGADERING VAN DINSDAG 18 MAART 1997

SOMMAIRE :

INHOUDSOPGAVE :

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de Mme Leduc au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la date prévue pour l'adoption des chartes de sécurité par les conseils communaux».

Orateurs : **Mme Leduc, M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 774.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de streefdatum voor de goedkeuring van de veiligheidscharters door de gemeenteraden».

Sprekers : **mevrouw Leduc, de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 774.

PRÉSIDENTE DE M. PINOIE, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER PINOIE, EERSTE ONDERVOORZITTER

La séance est ouverte à 14 h 15.

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LEDUC AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE STREEFDATUM VOOR DE GOEDKEURING VAN DE VEILIGHEIDSCHARTERS DOOR DE GEMEENTERADEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LEDUC AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LA DATE PRÉVUE POUR L'ADOPTION DES CHARTES DE SÉCURITÉ PAR LES CONSEILS COMMUNAU»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de streefdatum voor de goedkeuring van de veiligheidscharters door de gemeenteraden».

Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, op 21 december 1996 werd in het *Belgisch Staatsblad* de omzendbrief van 21 november 1996 met betrekking tot het globaal plan voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid gepubliceerd. Hierin werd specifiek de tegemoetkoming door de federale overheid bij de aanwerving van bijkomend personeel voor de politiediensten toegelicht.

Er wordt uitdrukkelijk gesteld dat de toelage voor bijkomend politiepersoneel voor de gemeenten die op 1 mei 1997 niet voldoen aan de gestelde voorwaarden vervalt tot wanneer deze voorwaarden werden vervuld.

De gemeenten waarvan het politie-effectief 90% van de veiligheidsnorm bedraagt kunnen aanspraak maken op de subsidie voor extra-manschappen wanneer zij ofwel beschikken over een 24-urenpermanentie, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, ofwel deel uitmaken van een door de gemeenteraad goedgekeurde en door de minister aanvaarde IPZ-zone.

Na 1 mei 1997 vervalt de optie van de 24-urennorm en dient daarenboven het veiligheidscharter te zijn goedgekeurd.

De gemeentebesturen werden er vorige maand via een omzendbrief van de gouverneurs op gewezen dat de streefdatum voor het aanvaarden van de krachtlijnen van het veiligheidscharter was vastgelegd in de omzendbrief IPZ-1. Op 1 maart 1997 moesten de veiligheidscharters krachtens de omzendbrief IPZ-1 door de gemeenteraden worden goedgekeurd.

Het is echter gebleken dat het charter niet in alle IPZ-zones tijdig kon worden afgewerkt omdat dit document op het vlak van het lokaal vijfhoeksoverleg nog niet was voltooid. Het hanteren van verschillende data voor het goedkeuren van het charter door de gemeenteraden heeft bij de gemeentebesturen voor nogal wat verwarring gezorgd.

In de omzendbrief IPZ-1 van 5 december 1995 wordt, zoals al gezegd, de datum van 1 maart 1997 vooropgesteld. Dit wordt herhaald in de omzendbrieven IPZ-2 van 14 maart 1996 en IPZ-3 van 30 mei 1996. Aangezien de deadline van 1 maart 1997 niet haalbaar bleek, wordt deze verschoven naar 1 mei 1997. Inmiddels worden de gemeentebesturen via een brief van de gouverneur aangemaand om het charter toch vóór 1 maart 1997 aan de raad voor te leggen. Dit gaf heel wat problemen omdat veel gemeenten vooraf een planning opmaken voor de raadszittingen. De gemeenteraad kan dus niet om de haverklap worden samengeroepen.

Het zou goed zijn dat de vice-eerste minister terzake duidelijkheid schept, ook omwille van de financiële gevolgen voor de gemeenten. Als ik het goed voor heb zijn er naast de normale trekkingsrechten nog andere subsidies: ten eerste, een éénmalige subsidie van 500 000 frank voor de gemeenten die in een goedgekeurde IPZ zijn getreden, ten tweede, een subsidie uit het boetefonds waarvan de nominatieve lijst recent in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd en ten derde, een subsidie a rato van een maandelijks bedrag van 76 000 frank per bijkomende aanwerving, voortvloeiend uit het globaal plan.

Graag had ik van de vice-eerste minister vernomen hoe de spreiding van deze subsidie eruitziet.

Tijdens het lokaal vijfhoeksoverleg is ook gebleken dat er in sommige IPZ-zones nogal wat spanningen zijn omdat in eenzelfde IPZ politiekorpsen van het landelijke type moeten samenwerken met politiekorpsen van het stedelijke type. De financiële reglementering is immers verschillend voor de twee types, wat tot de nodige spanningen leidt. Gezien er geen datum werd vooropgesteld voor de verplichte overgang naar een stedelijk politiekorps, houden sommige gemeentebesturen het been stijf en weigeren zij over te gaan naar het stedelijke type. Sommige landelijke politiekorpsen weigeren ook toe te treden tot een IPZ zolang zij niet kunnen werken aan dezelfde voorwaarden als de politiekorpsen van het stedelijke type.

De concrete uitwerking van de ministeriële nota met betrekking tot de modernisering van de gemeentepolitie, die op 21 februari jongstleden werd goedgekeurd in de Ministerraad en waarover

wij het in grote lijnen eens zijn, is een stap in de goede richting bij het streven naar uniformiteit. Het onderlinge verschil tussen de korpsen is hiermee echter niet helemaal weggewerkt.

De reactie van de landelijke politie met de vraag naar gelijk loon voor gelijk werk en de opheffing van elk onderscheid in statuut en wedde was dan ook een voorspelbaar en logisch gevolg. Deze vraag komt niet enkel in mijn regio voor, maar overal in Vlaanderen waar nog landelijke korpsen bestaan.

Graag had ik van de vice-eerste minister vernomen of er bij de opheffing van het onderscheid tussen stedelijke en landelijke politie zal worden gestreefd naar eenvormigheid in de verloning, onder meer voor de korpshoofden. Kunnen de gemeentelijke politiekorpsen in afwachting van de realisatie van het eenheidsstatuut nog overschakelen van het landelijke type naar het stedelijke type?

Ik stel deze vraag omdat een procedure in die zin in heel wat gemeenten is gestart. Vaak is de principiële beslissing al genomen door de gemeenteraad en wordt er enkel nog gewacht op de goedkeuring door de gemeenteraad van het geldelijk en administratief statuut.

Tenslotte heb ik nog drie bijkomende vragen.

Ten eerste, een steeds terugkerend beleidsselement inzake politieaangelegenheden is de invulling van de minimumveiligheidsnormen. Graag had ik vernomen welke criteria hierbij worden gehanteerd en of deze criteria herzienbaar zijn.

Ten tweede, de streefdata voor de ondertekening en goedkeuring van de veiligheidscharters worden wel vastgesteld, maar er wordt niet gesproken over de geldigheidsduur. Kan de vice-eerste minister mij meedelen wat de geldigheidsduur is van deze verbindingen?

Ten derde, het is duidelijk dat de gemeenten financieel worden gestraft wanneer zij de veiligheidscharters niet ondertekenen en niet toetreden tot de IPZ. Ik kan voorbeelden opsommen van mensen die weigeren hun gezond verstand te gebruiken en een consensus uit de weg gaan. In welke sanctie voorziet de vice-eerste minister voor de rijkswachtkorpsen die weigeren initiatieven te nemen om de IPZ voor de vastgestelde datum te realiseren en het veiligheidscharter te ondertekenen?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, mevrouw Leduc heeft heel wat vragen gesteld die niet in mijn nota voorkomen. Ik zal trachten deze vragen zo goed mogelijk te beantwoorden.

De streefdatum van 1 mei zal worden gehandhaafd omdat wij vaststellen dat er veel veiligheidscharters binnenkomen. Hieruit kunnen wij afleiden dat heel veel gemeenten het veiligheidscharter zullen goedkeuren.

Sommige gemeenten zullen, buiten hun wil, de vastgestelde datum niet halen. In dat geval zal worden nagegaan welke maatregelen er moeten worden genomen. Ik wens de tweede helft van april af te wachten om de toestand te evalueren en om precies te kunnen zien hoe de problemen kunnen worden opgelost. Ik sluit niet uit dat sommige gemeenten ondanks ernstige inspanningen en buiten hun wil geen veiligheidscharter kunnen ondertekenen.

Het toekennen van subsidies heeft veeleer te maken met het feit of een gemeente behoort tot een IPZ en niet zozeer met de ondertekening van het veiligheidscharter. De gemeenten hebben ruim de tijd gekregen om te kiezen voor een bepaalde IPZ. Deze keuze zou intussen al moeten zijn gemaakt. Dit is inmiddels het geval voor 530 van de 589 gemeenten.

Bij de ontwerpen van de veiligheidscharters zijn heel wat problemen gerezen. Dit was overigens te verwachten. Wanneer de rijkswacht weigert mee te werken, kan de burgemeester dit melden aan de minister van Binnenlandse Zaken. Deze legt het probleem voor aan de begeleidingsgroep, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de gerechtelijke politie, de rijkswacht, de gemeentepolitie en het bestuur. De begeleidingsgroep tracht het probleem op een eerlijke en correcte manier op te lossen. De minister van Binnenlandse Zaken kan daarbij de nodige instruc-

ties geven. Ik heb in dat verband al heel wat klachten opgevangen, maar ik ben er nog nooit rechtstreeks mee geconfronteerd. Wanneer men mij concrete problemen voorlegt zal ik die laten onderzoeken.

Het verschil in statuut vormt een reëel probleem. In deze overgangperiode kunnen de gemeentelijke politiekorpsen inderdaad nog kiezen om over te schakelen van het landelijke naar het stedelijk type. Het elimineren van de landelijke politie impliceert dat er nog maar één statuut overblijft. Wij willen wel een onderscheid maken tussen kleine en grote korpsen. Wij gaan ervan uit dat er voor een klein korps geen commissaris moet worden aangesteld omdat dan de afstand tot de politieagenten te groot wordt. De kleinere korpsen zullen voortaan enkel een korpshoofd hebben. Bovendien zullen de gemeenten onderling kunnen beslissen om voor hun gezamenlijke korpsen slechts één commissaris aan te stellen. Op die manier kan worden vermeden dat vier kleine korpsen elk een eigen korpshoofd hebben. Deze mogelijkheden worden opgesomd in de nota Modernisering die door de gewesten, de vakbonden en het Parlement zal worden besproken. De principes van deze nota zijn reeds goedgekeurd en er bestaan geen fundamentele bezwaren. Er zijn wel enkele problemen in verband met het verlot voorafgaand aan het pensioen op de leeftijd van 55 jaar, maar dit was te verwachten. De organisatie van commissarissen is uiteraard niet erg gelukkig met een mandaatsysteem.

Ik aanvaard niet dat sommige korpsen weigeren in IPZ's te werken zolang de uniformisering niet is gerealiseerd. Rijkswacht en politie hebben een verschillend statuut. Het onmiddellijk harmoniseren van alle statuten zou verschrikkelijk veel kosten. Voor de gemeentelijke en de landelijke politie zal dat niet zoveel kosten omdat die korpsen minder mensen tellen. De politiemann, de veldwachter en de rijkswachter moeten zich ervan bewust zijn dat zij ten dienste van de bevolking staan en ook ten dienste van de IPZ en niet omgekeerd. De IPZ staat niet ten dienste van hun statuut. Soms heb ik de indruk dat sommigen de discussies rond de IPZ's gebruiken om hun statuut te verbeteren. Als een veldwachter zegt dat hij niet wil deelnemen aan een IPZ zolang zijn statuut niet is aangepast, moet de burgemeester volgens mij optreden en hem er toe verplichten deel te nemen. Hij is immers de baas van de politie.

Overigens moet worden erkend dat aan de uniformisering van de statuten wordt gewerkt. De gemeenten zullen er wel financieel voor moeten opdraaien, want de uniformisering zal een nivellering naar boven inhouden. Van een nivellering naar onder kan ik trouwens geen voorbeeld geven. Wij moeten de korpsen duidelijk laten weten dat niet meedoen zolang het statuut niet veranderd is, een onaanvaardbare en onverantwoorde houding is. Voor 1 mei wensen wij hierover alleszins een evaluatie te maken. Voor de toetreding tot de IPZ hebben de gemeenten ruimschoots de tijd gekregen. Ze kunnen zich dus niet beroepen op het feit dat de discussies nog niet rond zijn. Het al dan niet goedkeuren van een IPZ heeft heel wat financiële gevolgen. Over dit alles zullen wij de laatste twee weken van april niet alleen beslissingen nemen, maar ook de nodige omzendbrieven versturen. Tot slot hoop ik dat de gemeenten zo vlug mogelijk werk zullen maken van het veiligheidscharter.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Ik wil de vice-eerste minister in het bijzonder wijzen op de regio Midden-West-Limburg, zijnde de gemeenten Tessenderlo, Ham, Beringen, Heusden-Zolder en Houthalen-Helchteren. Daar wordt men geconfronteerd met het probleem dat de rijkswacht weigert samen te werken in het kader van een IPZ.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Het probleem van Midden-West-Limburg is voorgelegd aan de begeleidingsgroep, waarin de rijkswacht op tien leden slechts twee vertegenwoordigers heeft. Deze begeleidingsgroep heeft gezegd dat de regio te groot is voor één IPZ. De burgemeesters van de vijf gemeenten willen één IPZ, maar de rijkswacht wil niet weten van zo een groot geheel. De rijkswacht voelt zich natuurlijk gesterkt door het advies van de begeleidingsgroep en heeft het probleem voorgelegd aan de

gouverneur die ook geen raad wist. Het probleem is dan, zoals al gezegd, voorgelegd aan de nationale begeleidingsgroep die de rijkswacht gelijk heeft gegeven en heeft gezegd dat de regio te groot is voor één IPZ. Ik zoek nu naar een oplossing. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan een splitsing in twee delen met een soort gemeenschappelijk gezag daarboven. Het is hoe dan ook een moeilijke situatie. Ik wil er echter nogmaals op wijzen dat er voor dergelijke geschillen een begeleidingsgroep bestaat die nu eens de rijkswacht gelijk geeft, en dan weer de gemeenten. In deze situatie is de begeleidingsgroep echter voorstander van een splitsing.

Mevrouw Leduc (VLD). — Het is de grootste IPZ van Limburg.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Omdat de aanrijtijd veel te lang is, stelt de rijkswacht voor het gebied van meet af aan in twee te splitsen met twee permanenties. Ik heb de gouverneur beloofd om mij van de situatie ter plaatse te komen vergewissen om tot een oplossing te komen. Zo wil ik in alle provincies de probleemgevallen van naderbij bekijken.

Mevrouw Leduc (VLD). — Voor dit concrete probleem moeten wij echter heel snel een oplossing vinden om te beletten dat de gemeenten de financiële gevolgen van deze blokkering moeten dragen.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dat is juist. Midden-West-Limburg is één van de gevallen waarvoor wij midden april een oplossing moeten zoeken.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, de agenda van de openbare vergadering van de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden is afgewerkt.

L'ordre du jour de la réunion publique de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est ainsi épuisé.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 14.30 uur.)

(La séance est levée à 14 h 30.)